

GARRY WINOGRAND

DEL 11 DE JUNY AL 5 DE SETEMBRE

“De vegades sento com si [...] el món fos un lloc per al qual he comprat una entrada. Per a mi és un gran espectacle, com si no hagués de passar si jo no fos allà amb una càmera.”

Garry Winogrand en una entrevista amb
David Fahey (1980)

Barcelona Photo Center

Comissari: Drew Sawyer, Conservador de Fotografia, Phillip Leonian and Edith Rosenbaum Leonian, Brooklyn Museum

Dates de l'exposició: 11 de juny al 5 de setembre

Lloc: KBr Fundación MAPFRE. Avenida del Litoral, nº 30, 08005 Barcelona

Producció: Fundación

Volem expressar el nostre agraïment al Center for Creative Photography, a la Universitat d'Arizona, que acull i administra l'Arxiu Garry Winogrand. Aquesta exposició ha estat possible gràcies al seu suport i la seva col·laboració.

Imatges en alta resolució:

<https://noticias.fundacionmapfre.org/wp-content/uploads/2021/06/IMAGENES-DE-PRENSA-GARRY-WINOGRAND.zip>

Imatges per a televisió: www.imaginatv.es

Usuari: GARRY_WINOGRAND **contrasenya:** EXPO_FOTO

Aquesta exposició forma part de la secció oficial de Festival PhotoEspaña

PHotoESPAÑA 2021

Web: <https://kbr.fundacionmapfre.org/>

Twitter: @KBrfmapfre #KBrWinogrand

Instagram: @KBrfmapfre #KBrWinogrand

Facebook: facebook.com/fundacionmapfrecultura

Comunicació Fundación MAPFRE

Alejandra Fernández Martínez 690.04.91.12

alejandra@fundacionmapfre.org

GARRY WINOGRAND

(Nova York, 1928 - Tijuana, 1984)

Després de l'institut, Garry Winogrand es va allistar a la Força Aèria dels Estats Units, que el va destinar a Texas com a meteoròleg. En tornar, va inscriure's a la Universitat de Columbia amb l'objectiu d'estudiar pintura, però ben aviat va deixar les classes atret per la fotografia. Va començar a treballar com a fotoperiodista per a l'agència Pix, Inc., que proporcionava imatges a revistes il·lustrades i, a partir del 1954, per encàrrec, per a publicacions comercials com *Collier's*, *Look*, *Pageant* i *Sports Illustrated*.

Amb 22 anys va marxar definitivament de la casa dels pares per dedicar-se de ple al seu nou ofici. «Em matava treballant. Fer fotos, revelar-les a la nit, editar-les, aprendre'n més amb cada rodet, descobriment rere descobriment [...]. Cap formació universitària no m'hauria donat el que vaig aconseguir aleshores», va dir anys després.

A partir del 1959 va abandonar el treball comercial per dedicar-se per complet a la seva carrera com a artista, que va combinar amb la de docent. El 1973 es va traslladar a Austin (Texas), i només va tornar a Nova York de visita. El 1978 va obtenir la seva tercera beca Guggenheim i va instal·lar-se a Los Angeles, on va viure sis anys. Va morir al febrer del 1984, amb només 56 anys.

La seva producció del darrer període sembla visualment més senzilla que la d'etapes anteriors. Conté menys moviment i menys desordre. Algunes imatges fetes a Los Angeles eviten, per exemple, esdeveniments multitudinaris i se centren únicament en una o dues persones, tot sovint concentrades en si mateixes.

A partir del 1971 Winogrand havia deixat d'editar les seves fotografies i confiava que ho faria en tornar a Nova York, però ja no hi va tornar mai. En morir va deixar 4.100 rodets revelats sense passar a fulls de contacte i 2.500 sense revelar.

Tot i que és més conegut per la seva obra en blanc i negre, des de finals dels anys cinquanta i durant els anys seixanta va fer més de 45.000 diapositives en color, que formen una part poc coneguda de la seva producció. En el recorregut cronològic d'aquesta mostra a través de nou seccions s'inclou la projecció de cent cinquanta-dues d'aquestes diapositives. Amb aquesta singular aportació, l'exposició pretén revisar i oferir una nova mirada sobre la carrera d'un artista fonamental en la història de la fotografia, dins i fora dels Estats Units.

INTRODUCCIÓ

El 1967 John Szarkowski, conservador del Museum of Modern Art (MoMA) de Nova York, va organitzar-hi l'exposició *New Documents*, en la qual Garry Winogrand va compartir cartell amb Lee Friedlander i Diane Arbus. Oferia així al públic nord-americà una nova visió de la fotografia documental que, segons les seves pròpies paraules, “trencava amb les velles maneres de fer [...] i era fidel a la imaginació, a la investigació lliure i al poder expressiu de la imatge independent”. Szarkowski va acabar amb la idea que una imatge i un relat podien explicar la mateixa història. Aquesta premissa va encoratjar als artistes a sortir al carrer i a investigar, a descobrir. Les imatges ja no interessaven tant pel que explicaven, sinó pel que preguntaven, qüestions que solien incloure una inquietud moral que substituïa les preocupacions socials i antropològiques del passat, tal com revelen les 169 fotografies que constitueixen l'exposició *Garry Winogrand* que Fundació MAPFRE presenta al seu centre de fotografia KBr, a Barcelona.

Aquestes imatges expressen alhora l'encís i el desencís, l'estranyesa i l'alegria, la velocitat i el moviment, la ironia i el dubte, de tota una societat, la nord-americana, que a la dècada del 1950 vivia un moment de prosperitat amenaçat per una certa desil·lusió difícil d'obviar. A partir del 1960, aquella inquietud es va materialitzar: a l'horitzó prenia forma cada vegada amb més força l'amenaça de les armes nuclears que va desembocar en la coneguda com a “crisi dels míssils”; es van iniciar els disturbis racials; la guerra d'Indoxina i el Vietnam semblava no tenir fi, i el 22 de novembre de 1963 el president John F. Kennedy va ser assassinat.

EXPOSICIÓ

PRIMERES OBRES

Des de mitjan dècada del 1950 Winogrand va retratar tot tipus de persones anònimes: defenses de futbol americà, humoristes de cabaret, corredors, clients assidus de bars, alhora que desenvolupava un treball més personal que, en principi, no s'allunyava gaire del que feia per encàrrec, si més no quant als motius que li interessaven. Desfilades, actes polítics, gent caminant, esquiroles, mans, el fum que surt de les clavegueres de la ciutat, etc. Totes aquestes fotografies es componen de fragments, dels quals l'artista elimina tota anècdota o narrativa. Aquesta manera de fer, que després va estendre a tota la seva obra, és una de les seves principals característiques. Winogrand se submergia en el caos de la ciutat per provar de reproduir-lo i copsar així el flux de la vida.

Metropolitan Opera, Nova York, 1952

26,7 × 39,4 cm

Col·lecció SFMOMA, San Francisco (Califòrnia)

© The Estate of Garry Winogrand, courtesy Fraenkel Gallery San Francisco.

AL CARRER

Park Avenue, Nova York, 1959
 33,7 × 22,2 cm
 Col·lecció particular, San Francisco (Califòrnia)
 © The Estate of Garry Winogrand, courtesy Fraenkel
 Gallery San Francisco.

Un dels trets de la personalitat de Winogrand era la seva gran energia, acompanyada d'una forta càrrega d'humilitat. L'artista va traslladar aquell ímpetu a una obra centrada en petits detalls o en motius que a primera vista poden semblar irrellevants: els ulls d'algú que mira o l'esclat de la llum del sol reflectida en unes polseres que produeixen reflexos.

És possible que l'espectador que contempli aquestes imatges quedi parat, perquè res no és el que sembla. No queda gaire clar quin n'és el tema. És com si el mateix Winogrand, en prémer el disparador de la seva càmera, es preguntés també quin és el tema principal de l'escena, més interessat com estava per la manera com les imatges transmeten el món que no pas pel que expliquen. Una de les seves afirmacions més conegudes en aquest sentit va ser: "Jo fotografio per descobrir com es veurà quelcom fotografiat".

Cap al 1959 va abandonar les revistes il·lustrades i es va dedicar en exclusiva al seu treball personal i a la publicitat. Després de la seva primera exposició individual el 1960 a l'Image Gallery de Nova York, va començar a fer servir diferents tècniques i recursos per captar la vida de la ciutat, com ara el gran angular o el pla inclinat, la qual cosa va dur-lo a considerar-se un fotògraf seriós. Allunyat de tot sentimentalisme, va perseguir l'autenticitat i la sinceritat, tant en la seva vida com en la seva obra. Les seves imatges del carrer aconsegueixen reproduir l'esperit de tota una generació que, després d'un període de bonança, comença a mostrar un sentiment de desassossec davant d'un món que sembla abocar-se al col·lapse.

ELS ANIMALS

Winogrand tenia un humor estrany, certament satíric, que impregna una bona part del seu treball. Moltes de les seves obres, i en concret algunes de les que fa amb animals com a protagonistes, tenen un punt irònic i alhora una patina de malenconia. El 1969, Szarkoswki va organitzar la primera exposició individual de l'artista en un museu, *The Animals* (MoMA), amb fotografies fetes la majoria en zoològics i aquaris de Nova York on sovint anava amb els fills.

Com assenyala Drew Sawyer, comissari de l'exposició: "En moltes d'aquestes imatges es desdibuixa la frontera entre espectador i tema i es mostren els paral·lelismes naturals, i sovint còmics, entre comportaments humans i animals. La representació de la captivitat es pot interpretar com una metàfora de la segregació, tant racial com de gènere, omnipresent en aquell temps, però serveix també per analitzar l'entreteniment públic i el voyeurisme".

Zoo de Central Park, Ciutat de Nova York, 1967

37,5 × 50,2 cm

Col·lecció Fundación MAPFRE, Madrid

© The Estate of Garry Winogrand, courtesy Fraenkel Gallery San Francisco

1964

El 1961 Winogrand va decidir sol·licitar una beca Guggenheim, el premi més important a què un fotògraf podia aspirar en aquells anys, l'obtenció de la qual li oferiria la possibilitat de centrar-se per complet en el seu treball personal. En aquell temps, tot artista que desitgés aconseguir-la necessitava el suport del cèlebre fotògraf Walker Evans, que a més a més feia temps que avaluava les sol·licituds.

Winogrand, però, no va rebre el suport que esperava del gran mestre i no se li va concedir fins al 1964. La beca li va permetre viatjar pels Estats Units en automòbil per captar l'essència del paisatge americà de manera similar a com ho faria el seu col·lega i amic Lee Friedlander.

Va posar el rumb cap a Califòrnia i aquell va ser l'any més fecund de la seva carrera. Segons les seves pròpies paraules, fotografiava per "esbrinar qui som, com ens sentim"; i, sens dubte, conèixer els Estats Units en profunditat va ajudar-lo en aquella comesa. Les fotografies d'aquest viatge són plenes de gent estranya en paisatges oberts, platges, infants, cotxes, braus, cavalls. Moltes d'aquestes imatges, que reflecteixen una explosió de moviment i dinamisme, va fer-les des del cotxe, fent servir les finestretes o el parabrises com a marc.

Los Angeles, 1964

21,6 × 31,7 cm

Col·lecció particular, San Francisco (Califòrnia)

© The Estate of Garry Winogrand, courtesy Fraenkel Gallery San Francisco

COLOR / LA SELECCIÓ DE DIAPOSITIVES EN COLOR

A l'esmentada exposició que el MoMA va organitzar el 1967, *New Documents*, el comissari va decidir presentar per primera vegada una selecció de vuitanta diapositives en color de Winogrand. A causa de diverses dificultats tècniques (el projector es va avariar i en va cremar unes deu), les diapositives es van haver de retirar de la mostra i en vida de l'artista no es van tornar a exposar en un museu, per la qual cosa les seves imatges en color són molt poc conegudes.

El fotògraf havia començat a fer servir el color als anys cinquanta en encàrrecs per a revistes com *Collier's* i *Sports Illustrated*, que sovint utilitzaven aquestes imatges a les portades. Però Winogrand ben aviat va trobar el vessant artístic del color i va començar a emprar-lo com un element més de les imatges, la qual cosa l'allunyava de l'ús sensacionalista que en feien altres autors. De manera semblant a com ho feia el *pop art*, va aprofitar els colors dels anuncis publicitaris i dels objectes quotidians i va integrar-los en la pràctica fotogràfica.

Sense títol (Chet Baker, Festival de Jazz de Newport), 1955
Col·lecció Center for Creative Photography (CCP), Universitat d'Arizona, Tucson (Arizona)
© The Estate of Garry Winogrand, courtesy Fraenkel Gallery, San Francisco

Quan van sortir al mercat pel·lícules per a diapositives en color més ràpides, com la Kodachrome II (1961) i la Kodachrome X (1962), la seva producció d'aquest tipus d'imatges va augmentar de manera notable. A més de captar escenes lluminoses de platja, va dirigir la mirada cap a la ciutat i va començar a retratar els carrers, parcs, edificis d'oficines o places públiques. Imprimir diapositives en color era aleshores més car que fotografiar en blanc i negre, així que en aquella època l'autor solia presentar-les mitjançant un projector.

Actualment, l'Arxiu Winogrand del Center for Creative Photography de Tucson (Arizona) conserva més de 45.000 diapositives en color, de les quals aquí es presenta una petita mostra de cent cinquanta-dues. Contemplar aquestes imatges en color, que es mostren per primera vegada a Espanya, ens ajuda a entendre millor tant l'obra de l'artista com la fotografia en color anterior als anys setanta, quan fou acceptada àmpliament en el món de l'art.

Sense títol, 1964

Col·lecció Center for Creative Photography (CCP), Universitat d'Arizona, Tucson (Arizona)

© The Estate of Garry Winogrand, courtesy Fraenkel Gallery, San Francisco

VIATGE

Abans de la Segona Guerra Mundial semblava impossible que els viatges en avió es podrien popularitzar. El mitjà habitual de transport era l'automòbil. Molts nord-americans van emular Jack Kerouac a *On the Road* (1957) i van creuar el país fent servir aquest mitjà de transport per la ja mítica ruta 66. Però el benestar creixent després de la postguerra que va donar pas a la societat de consum va propiciar l'augment a les revistes de fantàstics viatges il·lustrats amb imatges, fins i tot de personatges famosos traslladant-se en avió.

Tot i que el terroritzava aquest mitjà de transport, Winogrand aviat va adonar-se que les terminals dels aeroports no eren gaire diferents dels carrers i les places de la ciutat: teatres on es representaven diferents escenes, més o menys dramàtiques. Els protagonistes eren ara personatges a la sala d'espera asseguts en cadires de plàstic, parelles que s'acomiadaven potser per última vegada o que se saludaven després d'un temps de no veure's. Els aeroports eren, en definitiva, llocs de pas on ja s'albiraven, de manera inquietant, la solitud i l'effimer, sovint la vacuïtat, de les relacions humanes.

LA SOCIETAT DE L'ESPECTACLE

A partir del 1969, gràcies a la seva segona beca Guggenheim, Garry Winogrand va començar a desenvolupar un treball centrat a descriure el que ell mateix anomenava "l'efecte dels mitjans en els esdeveniments". Englobava temes diversos, però una gran part d'aquelles fotografies eren de caràcter polític, des de manifestacions i conferències de premsa de diferents candidats fins a la celebració de la victòria de Nixon el 1972.

Aquestes imatges solien ser de dos tipus. D'una banda, les que mostren els secrets del món de l'art, escenes dissenyades amb la finalitat de ser fotografiades per sortir després a la premsa, com les del ball del Centenari del Metropolitan Museum of Art o de l'estrena d'una òpera al Metropolitan Opera House de Nova York. D'altra banda, les que Winogrand fa entre bastidors, de *l'attrezzo*, dels fotògrafs mateixos, dels periodistes mentre cobreixen algun esdeveniment. És el cas de *Llançament de l'Apol·lo 11, cap Kennedy, Florida* (1969) o *President Richard M. Nixon, Sopar en honor de l'Apol·lo 11, Los Angeles* (1969). Sobre el caràcter i significat d'aquestes imatges, Drew Sayer escriu: "Les punyents fotografies de Winogrand, sia de marxes patriòtiques sia d'esdeveniments oficials o de veritables fets

mediàtics, desconstrueixen els actes i la seva posada en escena: s'hi veuen els cables, els llums i els equips de gravació. Les imatges de protestes, com en el cas d'una fotografia de la manifestació a favor de la pau celebrada a Washington el 1971, són del tot directes i alhora tracten el subjecte com un espai per a l'experimentació fotogràfica”.

Aquestes fotografies, fetes sobretot entre el 1969 i el 1973, van ser finalment objecte d'un catàleg i d'una exposició titulats *Public Relations* que el seu amic Tod Papageorge, , fotògraf i poeta, va organitzar el 1977 al MoMA.

Manifestació dels hard-hats (obriers de la construcció), Nova York, 1970
27,9 x 35,6
Col·lecció Fundació MAPFRE, Madrid
© The Estate of Garry Winogrand, courtesy Fraenkel Gallery San Francisco

TEXAS I CALIFÒRNIA

El 1973, Winogrand va ser convidat com a professor a la Universitat de Texas, a la ciutat d'Austin, on va impartir classes durant els cinc anys següents. En aquest temps es van publicar dos dels seus llibres més importants, *Women are Beautiful* (1975), un projecte dedicat a la imatge de la dona en el qual havia treballat des de mitjan anys seixanta, i *Stock Photographs: The Forth Worth Fat Stock Show and Rodeo* (1980), basat en les seves imatges dels rodeos.

Fort Worth, 1975

27,9 × 35,6 cm

Cortesia The Estate of Garry Winogrand and Fraenkel Gallery, San Francisco (Califòrnia)

© The Estate of Garry Winogrand, courtesy Fraenkel Gallery San Francisco

Cinc anys després, Winogrand va obtenir la seva tercera beca Guggenheim i es va traslladar a Los Angeles, ciutat que ja havia visitat el 1964. Allà va fer una gran quantitat de fotografies, força diferents de les de l'època novaïorquesa. Volia fer un estudi fotogràfic de la regió, però en una gran part de les imatges el que es veu són individus solitaris caminant pels carrers o personatges al lluny. És cert que en algunes hi ha multituds, però són una minoria. De vegades, les fotografies estan fetes des del seient del davant d'un automòbil, ja que era, i és, el mitjà de transport més utilitzat en aquella zona, on no se sol

caminar pel carrer. En realitat, són una mostra més de la vida, fragmentada, en diverses ciutats dels Estats Units.

En aquest darrer període va fer centenars de fotografies, moltes de les quals ni tan sols va tenir temps de revelar. Una vegada més, va ser Szarkowski qui, gràcies a una beca d'Springs Industries, Inc., va encarregar Thomas Consilvio de processar i imprimir més de 2.500 rodets. El mateix Szarkowski, juntament amb la seva companya al Departament de Fotografia del MoMA Sarah McNear, Tod Papageorge i el fotògraf Thomas Roma, van editar 4.000 rodets més que sí que havien estat revelats però no impresos. Aquestes imatges es van incloure finalment en una secció titulada *Unfinished Work* [Obra inacabada] dins d'una retrospectiva de Winogrand organitzada al MoMA el 1988.

CATÀLEG

Aquesta mostra s'acompanya d'un catàleg que reproduïx una selecció de les imatges en blanc i negre i de les dispositives en color exposades. A més, inclou un text del comissari de l'exposició, Drew Sawyer, que explora l'estreta relació laboral que van mantenir Garry Winogrand i el conservador del MoMA de Nova York, John Szarkowski, i la visió que tots dos tenien de la disciplina fotogràfica.

La publicació es completa amb una cronologia de Susan Kismaric, conservadora al Departament de Fotografia del MoMA des del 1976.

CULTURA EN DIGITAL

Cultura en Digital neix amb la intenció de convidar el públic a acostar-se a les exposicions des de perspectives no habituals. Sense intenció de substituir la visita presencial a les sales, seran les intervencions encarregades als "col·laboradors digitals" que aportaran aquestes perspectives a través d'accions variades que difondrem i allotjarem en els nostres canals de xarxes socials i web. Aquest projecte, iniciat a principis d'any, fa tres mesos que enriqueix la nostra programació i el nostre desig és que continuï.

Les mirades sobre les nostres exposicions procediran de professionals de diversos àmbits de la creació cultural o de la vida pública en els quals, d'alguna manera, trobarem un vincle amb l'exposició.

Aquest estiu, aquestes mirades seran a càrrec Rebeca Khamlichi, artista (Miró Poema); Delaporte, músics (Bill Brandt); Sara Torres, escriptora (Garry Winogrand), i Alexandra Laudo, historiadora de l'art i creadora del perfil Heroínas de la Cultura (Nixon).

INFORMACIÓ PRÀCTICA

KBr Fundación MAPFRE

Avenida Litoral, 30 – 08005 Barcelona

Telf: +34 93 272 31 80

infokbr@fundacionmapfre.org

HORARI GENERAL:

Dilluns (excepte festius): Tancat

De dimarts a diumenges (i festius): 11.00 – 20.00 h

Últim accés: 30 minuts abans del tancament

La sala es comença a desocupar 10 minuts abans del tancament

AUDIOGUIES

Disponibles en espanyol, català i anglès. Format en línia, accessible a través del mòbil sense descàrregues ni instal·lacions.

Disponible també en dispositiu auditiu que es pot obtenir a la sala (segons disponibilitat).

VISITA COMENTADA

Una aproximació a les claus de l'obra de Garry Winogrand de la mà dels nostres mediadors culturals.

Sense cost adicional a l'entrada. Informació a recepció.

Horari: Dimecres i dijous: 17-20 h | Divendres i Dissabtes: 12-14 h, 17-20 h | Diumenges i festius: 12-14 h.